

ASPECTES PRAGMÀTICS

Activitat 1 (pàgina 125)

a Text 1. Premisses:

- La nostra llengua no és el català, sinó que tenim llengua pròpia.
- Amb la llengua pròpia podem fer el que vulguem, per exemple, no utilitzar-la.

Conclusió: podem no utilitzar la llengua pròpia.

b L'estructura del text no és argumetativa, sinó narrativa. S'utilitza un conte al servei de la defensa d'una tesi. Tesi que apareix implícita a través de l'ús de la ironia: la denúncia de la destrucció del Saler per l'especulació immobiliària.

c Fent ús de la ironia, J. V. Marqués no diu exactament el que pensa, més aviat diu el contrari i confia en els coneixements compartits amb el lector perquè aquest interprete les seues afirmacions. És per això que, per a entendre el text i comentar-ne el caràcter irònic, cal fer una referència al context.

d Recorda que es parla d'**intertextualitat** quan en un text es fusionen referències corresponents a d'altres produccions i s'enllaça amb sabers que el lector/receptor pot connectar amb els seus sabers i experiències culturals prèvies. Aquestes referències en tant, que corresponen a textos anteriors, remetent a d'altres enunciadors, veus diferents que desencadenen la polifonia.

LITERATURA

Activitat 1 (pàgina 127)

Text 1: *La llengua dels valencians.*

Text 2: *Les barraques valencianes.*

Text 3: *Els inicis del teatre valencià modern.*

Text 4: *Els pobles valencians parlen els uns dels altres.*

Text 5: *La ciutat de València.*

Activitat 2 (pàgina 128)

El text es pot aprofitar per a treballar la descripció, perquè inclou la descripció d'un espai i un retrat (el de Fuster). Pel que fa a les característiques de l'estil de Pla, les úniques que els alumnes poden analitzar (perquè és l'única informació que tenen en el llibre de text) són: la claredat i la senzillesa (escriu com escriuria a un amic), la descripció detallista (evident en la descripció de l'espai i de la cara) i la presència d'adjectius. Si volem donar-los més informació, podem passar-los el text que incloem a continuació, que els permetrà identificar unes altres característiques de l'obra de Pla, com ara:

- la preocupació per preservar la memòria col·lectiva, en aquest cas a través del retrat d'un «home-not», Joan Fuster;
- un cert to d'humor en la descripció de la «mala» cara de Fuster;
- l'estil periodístic (el text podria formar part d'un reportatge).

L'obra de Pla és dispersa i rica en gèneres, que l'autor justifica per la necessitat de preservar la memòria col·lectiva d'un país. La vacil·lació inicial i el rebuig posterior envers la novel·la s'emmarquen en la crisi del gènere plantejada després de la Primera Guerra Mundial.

Alguns llibres de Pla es deuen a encàrrecs de premsa. De fet, algunes característiques del seu estil són fruit de la pràctica periodística: el dinamisme de la seua prosa, la utilització de l'anècdota, el constant diàleg amb el lector per atraure la seua atenció i el sentit de l'humor. La carrera literària de Pla s'ha d'entendre en el context de la professionalització periodística, i la conseqüència immediata és la renovació que fa de la prosa, bandejant l'encarcament noucentista, el ruralisme i les vaguetats modernistes.

Activitat 3 (pàgina 130)

Citacions literals i cometes:

- **Text 2:** «I compenguérem que, l'obra de Miquel Àngel, un o altre l'havia de fer, perquè el món fos complet».
- **Text 3:** llibre «de vell».

Referències intertextuals a màximes conegudes:

- **Text 1:** «Parlant la gent s'entén».

Presència del receptor en el text:

- **Text 1:** parlem
- **Text 2:** compenguérem

Connectors de contrast per a expressar la concessió:

- **Text 3:** per contra
- **Text 4:** però

Activitat 4 (pàgina 131)

- a** – Per increpar el lector fa ús d'interjeccions i d'imperatius (*no feu cas...*, *Apa, a complir la ley!*).
  - Al llarg de tot el text apareixen els verbs en segona persona del plural, així com també pronoms personals de segona persona.
  - Ús del diàleg per a mantenir contacte amb el lector.
- b** Resposta oberta.
- c** Lèxic culte: *Kantianament*, *clàusula precautòria*, *la mitologia de la llibertat*.
- d** Ironia: final del text.
  - Paradoxa: *que s'autoenganye qui vulga enganyar-se*.

Activitat 5 (pàgina 131)

Conjuncions concessives

Text 3: *amb tot*

Text 4: *a pesar de*

Text 5: *i encara*

Conjuncions adversatives

Text 1: *tanmateix*

Text 2: *però*

Activitat 6 (pàgina 132)

- a** – La ironia necessita còmplices. **Asseveració afirmativa.**
- No faces versos sobre la mort: és inútil. Fes testament, que resulta molt més pràctic. **Asseveració negativa.**
  - Costa poc de llegir, però quant ha costat d'escriure? **Interrogació retòrica.**
  - La primera obligació d'un escriptor és fer-se llegir. **Asseveració afirmativa.**
  - Els adjectius són sempre subjectius. **Asseveració positiva.**
  - L'eufemisme és ja, en si, una mentida. **Definició.**
  - No us irriteu, resulta antihigiènic. **Exhortació.**
  - Les metàfores –les bones metàfores– no són sinó definicions imprevistes: dir la mateixa cosa, però per sorpresa. És una manera de dissimular-ne la trivialitat, i per això els poetes les usen copiosament. **Definició.**
- b** Resposta oberta.

Activitat 7 (pàgina 135)

Text 1: Jesús Tuson: *Mal de llengües.*

Text 2: Isabel-Clara Simó: *Carta al meu nét. Sobre el nacionalisme.*

Activitat 8 (pàgina 135)

Resposta oberta.

Activitat 9 (pàgina 135)

1 V; 2 F; 3 F; 4 V; 5 V; 6 F; 7 V; 8 V; 9 F; 10 F; 11 V; 12 V; 13 V; 14 F; 15 V.

COMENTARI DE TEXT

Comentari 1: La cobertura (pàgina 136)

a Tema. Un home que no té mai cobertura, encara que canvie d'aparell, i per aquest motiu és la riota dels seus amics.

Resum. Resposta oberta.

b L'estructura del conte inclou introducció –primer paràgraf–, desenvolupament –paràgrafs 2n, 3r i 4t– i conclusió –últim paràgraf.

A continuació oferim informació sobre la narrativa de Quim Monzó que pot servir per a entendre millor l'estructura de l'article.

En la seua producció, Quim Monzó alterna articles d'opinió amb algun conte. En aquest text, l'autor opta per obrir un ventall de possibilitats interpretatives i permet que el lector desxifre el significat total de la història, la intenció comunicativa o missatge moral. Es tracta d'un article escrit en forma de relat.

L'article i el conte són gèneres breus, caracteritzats per la intensitat, l'estil àgil i un final que conté un missatge moralitzador. A través del text l'autor vehicula una visió del món determinada.

Quim Monzó fa ús de la narració com una tècnica de raonament inductiu amb una gran força persuasiva, eficaç i didàctica que compromet menys el narrador que els judicis explícits i polèmics, però exigeix del lector una capacitat analítica més elevada.

Pel que fa a l'estructura canònica del conte, se sol suprimir la situació inicial i final fàcilment reconstruïbles a partir dels coneixements enciclopèdics del receptor i de les inferències que activa la lectura.

Els personatges solen ser anònims, sense nom exposats a situacions quotidianes absurdes que els provoquen angoixa i incertesa i que revelen allò que la naturalesa humana té de perplex, ridícul i estúpid.

c La dependència que molta gent pateix respecte als telèfons mòbils.

d Progressió de tema constant: a un mateix tema (la falta de cobertura) s'hi van assignant diferents remes. Hi ha sempre un punt en comú en tot el text.

e Resposta oberta.

Comentari 3: Sobre la felicitat, amb perdó (pàgina 141)

0. Introducció

Aquest text de Josep Maria Espinàs és un article d'opinió aparegut en la premsa escrita. L'article d'opinió, gènere que mostra la frontera difusa entre literatura i periodisme, sol tractar temes d'actualitat i en aquest cas fa referència a la felicitat.

1. Anàlisi del contingut informatiu

1.1 Identificació del tema i tesi

Tema. Com abordem diferents autors el tema de la felicitat-harmonia.

Tesi. La idea defensada per l'autor la trobem com a conclusió al final del text: la felicitat apareix quan els altres ens envolten amb mirades d'afecte i complicitat.

1.2 Resum del contingut

Resposta oberta. Oferim un resum possible:

Per contestar la pregunta què és la felicitat, l'autor esmenta diferents autors que n'han parlat.

En primer lloc, Ramon Ribera, professor d'Esade, afirma que la felicitat-harmonia consisteix a acceptar i a contentar-se en qualsevol situació i que aquesta felicitat és difícil d'aconseguir i requereix un llarg aprenentatge.

Per a Albert Camus, la felicitat és l'autèntic acord entre un home i l'existència que porta.

Continua amb les afirmacions del professor Ribera, que ens fa veure que la felicitat-harmonia pot rebre la influència de la comunitat, ja que, per a aconseguir-la, els que formen el nostre entorn són decisius i no es limiten a la família, cercle d'amics i companys de feina.

Josep Maria Espinàs, autor de l'article, conclou afirmant que la felicitat apareix quan els altres ens envolten amb mirades d'afecte i de complicitat.

1.3 Anàlisi de l'estructura

El text el podem estructurar en tres parts:

La primera part o introducció, que correspon al primer paràgraf. S'hi introdueix el tema mitjançant una interrogació que s'intentarà contestar al llarg de l'article.

La segona part és la més extensa (paràgrafs segon, tercer i quart), on l'autor intenta donar una definició de felicitat a partir d'estudis fets sobre el tema i de citacions d'autors rellevants en la literatura universal i que se n'han ocupat.

La tercera part que correspon a l'últim paràgraf és on hi ha la conclusió i la tesi defensada per l'autor: la felicitat és cosa nostra, però el que ens envolta ens ha d'ajudar.

2. Caracterització lingüística

2.1 Anàlisi de les veus enunciatives i de les citacions

A més de la veu de l'emissor i del receptor, hi apareixen les veus enunciatives següents amb les citacions corresponents:

Professor Ribera: *La felicitat-harmonia és comparable a una reacció d'acceptació i contentament davant de qualsevol situació.*

Albert Camus: *¿Què és la felicitat, sinó l'autèntic acord entre un home i l'existència que porta?*

Professor Ribera: *la nostra comunitat prospera està avui limitada a la família...*

Paul Valéry: *La felicitat té els ulls tancats.*

Josep Maria Espinàs: *la felicitat apareix precisament quan els altres ens envolten amb mirades d'afecte i de complicitat.*

Comentari 4: Xenofòbia (pàgina 142)

Resposta oberta.

Comentari 5: Gossos (pàgina 143)

1. Anàlisi del contingut informatiu

1.1 Justificació del caràcter periodístic del text

El text és un article d'opinió.

L'article d'opinió és un dels gèneres que exemplifica més la línia difusa que separa literatura i periodisme.

La diferència entre l'article d'opinió i la columna rau en el tipus de col·laborador, extern en el cas de l'article i titular d'una secció fixa de la publicació quant a la columna.

En la classificació dels gèneres periodístics –informatius, interpretatius i d'opinió– l'article pertany a l'última categoria. Des d'aquest punt de vista es tracta de textos firmats, a diferència de l'editorial, que no té un emissor concret i adopta un llenguatge més institucional.

En l'article d'opinió, l'autor expressa una opinió subjectiva, un punt de vista personal, al contrari que en els textos analítics com la crònica, en què ofereix una explicació objectiva dels fets.

Pel que fa a la localització estan presents en qualsevol secció del periòdic i, d'altra banda, hi ha una certa llibertat d'extensió i de periodicitat.

Quant als trets més específicament textuals, l'article d'opinió usa tota mena de seqüències textuals. És un gènere que tendeix a analitzar la vida quotidiana i les notícies secundàries, fins i tot se submergeix en la ficció com a fórmula per a interpretar la realitat.

L'article o columna no consta d'una estructura concreta o reguladora: ni l'entrada ni la conclusió són imprescindibles i el cos admet totes les variants discursives.

1.2 Identificació de la tesi i anàlisi dels arguments.

Tesi: Cal prohibir la tinença d'unes races determinades de gossos perillosos.

Argument de qualitat: Quants nens hauran de morir entre mandíbules de gossos perquè finalment les autoritats dictin una llei sobre això?

Argument de quantitat: L'assiduitat dels suposats «rampells de bogeria» ¿no els converteix més aviat en una constant?

Argument d'analogia: Donin-li un canari a un d'aquests ensinistradors de rottweilers i després, quan l'hagi ben ensinistrat, deixin lliure el canari, a veure quantes persones fa miques. Cap.

2. Caracterització lingüística

2.1 Identificació dels mecanismes: una anàfora pronominal, una el·lipsi, un exemple de dixi temporal i un camp semàntic.

Anàfora pronominal: *Jo en tinc dubtes.*

El·lipsi: *La trobo fascinant.*

Dixi temporal: *d'aquests últims anys; demà?, la setmana vinent?, d'aquí a un mes?*

Camp semàntic: races de gossos (bullmastiffs, bòxers, dogs argentins, dogs de Bordeus, mastins napolitans, preses mallorquins, toses japonesos...).